

แบบฟอร์มการสำรวจองค์ความรู้
สำนักส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 จังหวัดขอนแก่น
ปี 2552

1. หัวข้อเรื่อง (หัวข้อ) การปลูกและขยายพันธุ์ไผ่หม่าจู
2. ชื่อผู้รู้ นายไพฑูรย์ ศรีเนาว์รัตน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร กลุ่มงานจัดการพันธุ์และการผลิต
3. เนื้อหา

- เกริ่นนำ (ความสำคัญ/ที่มา)

เนื่องจากขณะนี้ไผ่หม่าจูมีผู้นิยมปลูกกันมาก แต่ในด้านต้นพันธุ์ยังมีไม่เพียงพอและราคาแพง เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ในด้านการขยายพันธุ์ไผ่หม่าจูให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้ปลูกและช่วยลดต้นทุนของผู้ปลูก ซึ่งจะสามารถขยายพันธุ์ได้เอง เป็นวิธีการที่ไม่ยุ่งยาก ระยะเวลาไม่นาน

- รายละเอียด (เนื้อหา)

วัสดุอุปกรณ์ มีดังนี้ เลื่อย กรรไกร มีดตัดเตอร์ เชือกฟาง ขุยมะพร้าว ถุงใส 3×5 นิ้ว วัสดุชำ ถุงขนาด 4×8 ดินผสม แกลบดิน แกลบเผา หน้ำดิน

การเลือกกิ่ง

1. เลือกกิ่งแขนงที่มีอายุ 2-3 เดือน การหุ้มกิ่งสีน้ำตาลสามารถลอกออกได้ง่าย และส่วนของปลายยอดคลี่ออกแตกใบจึง
2. ใช้กรรไกรตัดแต่งกิ่งตัดปลายยอดแขนงออก เหลือความยาว 80-100 ซม. และลอกกาบหุ้มกิ่งแขนงออกให้หมด
3. ใช้เลื่อย เลื่อยโคนกิ่งแขนงจากด้านล่างขึ้นบนเฉียงขนานกับลำ แผลลึก 3 ใน 4 ส่วนของกิ่งแขนง
4. ใช้ฮอร์โมนเร่งรากทาบริเวณตุ่มรากและรอยแผลที่เลื่อย
5. ให้ตุ่มขุยมะพร้าวที่อัดใส่ถุงขนาด 3×5” ปากถุงและหุ้มโคนกิ่งแขนงให้มิด และใช้เชือกฟางมัดให้แน่น

6. การหักลงปักชำ

- 6.1 หลังจากตอนได้ประมาณ 45 ต้น รากก็จะออกเป็นสีน้ำตาล สามารถหักลงปักชำได้
- 6.2 ชำในวัสดุปักชำคือ ดิน 1 ส่วน แกลบเผา 2 ส่วน แกลบดิน 2 ส่วน ในถุงขนาด 4×8 อัดดินผสมให้แน่น จัดเรียงในโรงเรือนพรางแสง 50% ทำราวกันลมและรดน้ำให้ชุ่ม
- 6.3 ดูแลรดน้ำ 1-2 เดือน สามารถนำไปจำหน่าย หรือปลูกได้

- การประยุกต์/เทคนิค การดำเนินการ/เคล็ดลับ

1. ตัดปลายยอดกิ่งแขนงก่อนทำการเลื่อย
2. มัดดุ่มขุยมะพร้าวให้แน่น และให้หุ้มโคนแขนงให้มากที่สุด
3. การขนย้ายกิ่งตอนออกจากแปลง ต้องทำด้วยความระมัดระวัง อย่าให้ดุ่มขุยมะพร้าวแตก
4. การชำต้องอัดดินผสมในถุงให้แน่น เมื่อยกกิ่งแขนงขึ้นถุงไม่หลุดออก
5. หลังชำเสร็จรดน้ำให้ชุ่ม จนน้ำไหลออกที่รูก้นถุง
6. ทำราวค้ำกิ่งชำกันลมพัดกิ่งชำโยก

- สรุป

การขยายพันธุ์ไม้พุ่มาจู่ โดยวิธีการตอนกิ่ง

1. เลือกกิ่งแขนงที่มีอายุ 2-3 เดือน ดูจากกาบหุ้มโคนกิ่งเปิดออกสามารถลอกออกได้ง่ายและปลายยอดแตกใบจึง
2. เลื่อยกิ่งแขนงจากด้านล่างขึ้นขนานกับลำลิก 3 ใน 4 ส่วนของกิ่ง
3. ทาสอร์โมนเร่งรากบริเวณดุ่มรากและรอยแผลที่เลื่อยและมัดดุ่มขุยมะพร้าวให้แน่นบริเวณที่โคนกิ่งแขนง
4. หลังตอนได้ประมาณ 45 วัน สังเกตรากออกเป็นสีน้ำตาล สามารถหักลงปักชำได้
5. ปักชำในสมุดชำถุงขนาด 4×8 อัดดินพรุมให้แน่น และรดน้ำให้ชุ่ม
6. ดูแล 1-2 เดือน โดยสังเกตรากออกเต็มถุงก็สามารถนำออกจำหน่าย หรือลงแปลงปลูกได้